8 KONŠTRUKTÍVNA, KREATÍVNA I NEVERBÁLNA DIMENZIA KOMUNIKÁCIE S VÝTVARNÝM PREJAVOM A JEHO POETIKOU

Umenie – výtvarné a jeho možnosti ako i predtým opísané charakteristiky niektorých dimenzií nám poskytujú dostatok priestoru na rozvoj schopností v týchto ďalších zručnostiach pre výtvarno-umeleckú komunikáciu vo výtvarnom prejave a poetike:

1) **Analytické myslenie prostriedkami výtvarného umenia – verbálnymi a neverbálnymi, celkami a fragmentmi –** keď sa autorsky usilujeme vytvárať kompozične umelecké dielo podľa vlastnej fantázie, no motívy sa snažíme analyzovať – preskúmať a poznať aj pomocou výtvarnej a umeleckej komunikácie. Dielo sa analýze nielen podrobí, ale je aj vytvorené v štruktúre analýzy. V rámci výtvarného umenia je dielo a prejav zároveň niekedy tým istým výsledkom tvorby a výtvarnej činnosti. V rámci diela je každý komponent už určitým predloženým výtvarným prejavom, a zároveň je časťou – fragmentom s vlastnou kompozíciou a vlastnou štruktúrou, rovnako, ako bunka pod mikroskopom.

2) **Prežívanie výtvarno-umeleckého zážitku so snahou vlastnoručnej výtvarnej činnosti – sa prejavuje počas autorskej umelecky aj neumelecky riadenej výtvarnej komunikácie.** Prežívanie umeleckého a výtvarného diela sa spája s videním diela ako celku, ale aj vymedzením fragmentu – teda voľne alebo cielene zvolenej časti vybraného z celku diela. Fragment je časť z celku, no zároveň je samostatne novou interpretáciou – keďže krokom k tej novej interpretácii bolo jeho vymedzenie a výtvarné redefinovanie. Ďalším krokom k interpretovaniu je už postup pre plynulú alebo fragmentárnu kompozíciu v projekcii alebo vlastnou výtvarnou projekciou – dotváraním (napríklad nalepenej časti umeleckej ilustrácie či umeleckej reprodukcie diela).

3) **Priestorová orientácia a tvorivá operatívnosť autora diela a činnosti – ako i autora výtvarného prejavu sú aj v kombinovaní kompozícií tvorivých predmetov a materiálov pri vytváraní nových výtvarných zobrazení alebo obmenených tvarových kompozícií.** Vytváranie výtvarného zobrazovania pomocou fragmentu alebo umiestnením určitej reprodukcie umeleckého diela so zámerom transformácie a inej podoby sa tvorí aj pomocou tvorivej výtvarnej orientácie v plošnej alebo priestorovej kompozícii, a v priebehu výtvarnej komunikácie so zvoleným výtvarným prvkom – fragmentom artefaktu – diela. Výtvarné

myslenie predpokladá spoločnú realizáciu vo výtvarnom prejave a poetike s tvorivou a kompozičnou flexibilitou so zmyslom pre detail aj celok, ale aj pre súbor variabilných výtvarných kombinácií v zobrazení v rámcoch výtvarnej štruktúry či interpretačnej obmeny tej pôvodnej koncepcie diela na iné, a to odlišnej podoby.

4) **Syntetizovanie a interpretácia prostriedkami výtvarného umenia.** V rámci výtvarnej komunikácie sa syntéza a interpretácia môžu vnímať ako systémy usporiadania a odovzdania do nových celkov – v prípade kompozície ide o zostavenie výtvarného diela pomocou fragmentov. Fragmenty, ktoré sú alebo boli súčasťou pôvodného výtvarného diela tu majú svoju vnútornú umeleckú syntézu a kompozičnú funkciu. V ďalšej interpretácii môžu a nemusia byť spájane do väčšieho kompozičného celku. Nemusia mať samostatnú umeleckú hodnotu, a môžu byť preberané aj z iných druhov médií. Tým, že sa spoja do nového celku aj iné projekcie (výtvarné, kresbové, maliarske, alebo iné, aj priestorom vymedzené prvky) vytvoria spolu novú dimenziu výtvarnej výpovede – novú interpretáciu. Hodnota novej interpretácie obsahuje fragmenty starej, pôvodnej hodnoty a pôvodné – dielo je aktívne vnesené prostredníctvom svojho fragmentárne vybraného výtvarného prejavu aj poetiky do nového prejavu vnášaného celku – novej interpretácie. Inými slovami aj: (re)interpretácie.

5) **Vedieť aplikovať svoje námety pomocou prostriedkov výtvarného umenia** – predstavuje vedieť porozumieť zobrazeniu, ktoré tvoríme, a ktoré sa usilujeme aj sprostredkovať (ak ide o umeleckú komunikáciu umeleckými a tvorivými výtvarnými prostriedkami) – aj prostriedkami výtvarného a nevýtvarného umenia.

6) **Výtvarné vyjadrovanie – verbálne a neverbálne, tiež známymi materiálmi a prostriedkami výtvarného umenia je synkretický prejav – zobrazenie aj v konečnom tvare svojho prejavu.** Možnosti pre výtvarné činnosti – teda cez vyjadrovanie a zobrazovanie prostriedkami výtvarného umenia a aktívne vytváranie – pretváranie – interpretácie známych umeleckých diel – a nové modifikácie a interpretácie vlastných a iných námetov – ako podoby výtvarného prejavu:

- Alternatíva
- Autorská performancia

- Autorsky samostatná tvorba
- Inštalácia
- Kompozícia z nájdených predmetov
- Kresba
- Maľba
- Voľná tvorba v prírode – Land Art
- Využitie priestoru vo voľnej prírode
- Využitie vlastnej predstavy, fantázie a kreativity